

Město zvané Zmatek

Texty na tento týden

Zj 17,1.2.15; Zj 18,1–4; Zj 17,4–6; Mt 16,18; Jr 50,33–38; Ž 115,4–8

Základní verš

„Ti budou bojovat s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou povoláni a vyvoleni a věrní.“ (Zj 17,14)

Téma velkého sporu mezi dobrem a zlem je v knize Zjevení znázorněno symbolikou dvou žen. Jedna je oděná sluncem (Zjevení 12) a druhá je oblečena do purpuru a šarlatu (Zjevení 17).

Pozoruhodný symbol ženy oděné sluncem v oslnivé Kristově slávě se nachází ve Zjevení 12. Je věrná tomu, koho miluje, Ježíši. Není pošpiněná „pletkami“ s falešným učením. V celé Bibli čistá žena představuje Ježíšovu nevěstu, pravou církev. V textu Jr 6,2 prorok hovoří o dceři Sijónu jako o „líbezná a rozkošná“. Jeremjáš používá výraz „dcera sijónská“ nebo také obraz věrné ženy k popisu Božího lidu. (Viz také Ef 5,25–32 a Oz 2,22.)

Naproti tomu Bible přirovnává odpadnutí od víry ke smilstvu a cizoložství (Jk 4,4; ČSP). Když Ezechiel mluví o vzpouře a nevěrnosti Izraele, nařiká: „Jako cizoložná manželka brala sis cizí místo svého muže“ (Ez 16,32).

Tento týden budeme studovat, co symbolizují zmíněné ženy ze Zjevení, a hlouběji prozkoumáme konflikt mezi pravdou a omylem.

Osnova lekce

V této lekci se dostáváme k poselství druhého anděla: „Padl, padl veliký Babylón, který opojil všechny národy svým smilstvím a dal jim pít z poháru hněvu“ (Zj 14,8). Na základě skutečnosti, že v biblických jazycích je Babylón (stejně jako Jeruzalém) ženského rodu, je v knize Zjevení tento symbolický „Babylón“ přirovnán k nevěrné ženě, která k nevěře svádí i ostatní. Jaký význam má tento obraz pro nás v dnešní době?

- Zj 14,8; Zj 17,1.2: Boží lid x Babylón – nevěsta x nevěstka (neděle)
- Zj 18,1–5: Babylón – nabízí světu klam a podvod (pondělí)
- Zj 17,4–6: Babylón – falešné náboženství (úterý)
- Zj 17,14: Babylón – boj proti Beránkovi (středa)
- Jr 50,33–38: Babylón a modloslužba (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

VELKÝ KONTRAST

Za ním letěl druhý anděl a volal: „Padl, padl veliký Babylón, který opojil všechny národy svým smilstvím a dal jim pít z poháru hněvu.“ (Zj 14,8)

¹Tu přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm nádob, a promluvil ke mně: „Pojd' se mnou, ukážu ti soud nad velikou nevěstkou, usazenou nad vodami, ²se kterou se spustili králové světa a vínem jejího smilství se opijeli obyvatelé země.“ (Zj 17,1.2)

Osobní studium

Přečti si texty Zj 12,17 a Zj 17,14. Jak je popsána Boží církev a jaká je satanova reakce na ni?

Během staletí měl Bůh vždy své následovníky, kteří mu byli věrní. Zj 12,17 popisuje, že „zachovávají přikázání Boží a drží se svědectví Ježíšova“ a jsou „povolání a vyvolení a věrní“ (Zj 17,14).

Uvažuj o úvodních textech (Zj 14,8 a Zj 17,1.2). Co prohlásil druhý ze tří andělů v souvislosti s Babylónem? Čím si Babylón zasloužil takový výrok?

Jan napsal knihu Zjevení na konci prvního století. V té době bylo starověké město Babylón jen hromadou ruin. Když Jan zapisoval poselství knihy Zjevení, skutečně město Babylón bylo zničeno již více než několik staletí.

Ve Zjevení starověké město Babylón představuje falešný náboženský systém na konci dějin, který svou podstatou připomíná vlastnosti starozákonního Babylónu. Principy, které vedly starověký Babylón, budou i základní strukturou moderního, duchovního Babylónu.

V textu Zj 17,1–6 žena oblečená do purpuru a šarlatu sedí na šarlatové šelmě. Bible ji nazývá nevěstka (smilnice). Opustila svou pravou lásku, Ježíše Krista. Apoštol Jan názorně zobrazuje odpadlický náboženský systém, který má ve světě mocný vliv. Za zmínku stojí vyjádření, že s touto nevěstkou „se spustili králové světa a vínem jejího smilství se opijeli obyvatelé země“ (Zj 17,2). Smilství je symbolem falešného učení, falešné doktríny i praxe. Opíjeli se? V Písmu jde vždy o negativní hodnocení.

Aplikace

Tato moc negativně ovlivnila vůdce i obyčejné lidi. Jaká je naše jediná ochrana? (Přečti si Ef 6,10–18.)

VÍNO HNĚVU

¹Potom jsem viděl jiného anděla, jak s velikou mocí sestupuje z nebe; a země byla ozářena jeho slávou. ²Zvolal mohutným hlasem: „Padl, padl veliký Babylón a stal se doupětem démonů, skryší všech nečistých duchů a každého zlověstného a nenáviděného ptáka; ³neboť vínem Božího hněvu pro smilství té nevěstky byly opojeny všechny národy, králové světa s ní smilnili a bohatí kupci země bohatli z její rozmařilosti a přepychu.“ ⁴“A slyšel jsem jiný hlas z nebe: „Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy.“ ⁵Neboť jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh nezapomněl na jeho viny.“ (Zj 18,1–5)

Osobní studium

Přečti si Zj 17,1.2.15 a Zj 18,1–5. Kam až sahá vliv Babylónu? Jaké výzvy zaznívají v této souvislosti?

Odpadlický náboženský systém má mezinárodní dosah a svými podvody ovlivňuje lidi na celém světě. Satan je rozzuřený, že evangelium bude hlášáno každému – „každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6) a „toto evangelium o království bude kázáno po celém světě“ (Mt 24,14). Proto používá všechny možné podvody, aby zaujal a ovlivnil mysl „obyvatelů země“ (Zj 17,2).

Zjevení 17,2 pokračuje ve vysvětlování tajemství velkého Babylónu. Prohlašuje, že s nevěstkou „smilnili“ králové světa. Smilstvo představuje nezákonné spojení. V odpadlickém náboženském systému to znamená sjednocování se se státem. V pravém náboženském systému je církev sjednocená s Ježíšem Kristem. Padlé náboženství hledá moc a autoritu u světských politických vůdců. Usiluje, aby stát prosazoval jeho nařízení. Namísto čerpání síly z Ježíše jako své skutečné hlavy hledá podporu u státu.

Zjevení 17,2 pokračuje v dramatické výpovědi: „vínem jejího smilství se opjeli obyvatelé země“. Symbolika čisté hroznové šťávy se používá v celém Novém zákoně ke znázornění bezhříšné, nevinné Ježíšovy krve, vylité na kříži za naše spasení (Mt 26,27–29). V L 22,20 Ježíš říká: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se za vás prolévá.“ Když je čisté, nové víno evangelia překrouceno a učení Božího slova je nahrazeno učením lidských náboženských vůdců, stává se „vínem smilstva“. (Viz také Mt 15,9.)

Všimněme si také, že Bůh povolává svůj lid z Babylóna. Jinými slovy, bez ohledu na to, jak je systém zkažený a špatný a jak dlouho existuje, jeho součástí jsou – alespoň na určitou dobu – i jeho věrní, které Bůh nazývá „můj lid“ (Zj 18,4). Nakonec však nastává čas, kdy je Bůh povolá z toho zkaženého a hříšného systému, který je pro své špatné vlastnosti velmi blízko pádu. Není divu, vždyť je „doupětem démonů, skryší všech nečistých duchů a každého zlověstného a nenáviděného ptáka“ (Zj 18,2).

Aplikace

Jakou roli mají ti, kdo hlásají poselství tří andělů? Jak se v jejich životě prakticky projevuje Boží povolání, aby vyzvali Boží lid k odchodu z Babylónu?

TAJEMSTVÍ: VELKÝ BABYLÓN

“Ta žena byla oděna purpurem a šarlatem a ozdobena zlatem, drahokamy a perlami; v ruce držela zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svého smilství⁵ a na čele měla napsáno jméno – je v něm tajemství: „Babylón veliký, Matka všeho smilstva a všech ohavností na zemi.“⁶ Viděl jsem tu ženu, zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků. Velice jsem užasl, když jsem ji viděl. (Zj 17,4–6)

Osobní studium

Co úvodní verše (Zj 17,4–6) říkají o povaze zkaženého a hříšného systému, který představuje Babylón?

Jak jsme viděli, Zjevení 17 popisuje odpadlický náboženský systém, který zavádí do křesťanství mnohé z učení starozákonního Babylónu.

„Při hledání pochopení podstaty Babylónu se musíme vrátit k první zmínce o něm v biblickém záznamu, v knize Genesis. Všechno to začalo na pláni v zemi Šineáru, oblasti v jižní části Mezopotámie, dnes jižního Iráku, nazývané Babylónie. Právě tam byla postavena babylónská věž, symbol lidské soběstačnosti, sebezáchovy a nezávislosti na Bohu (Gn 11,1–4).“ (Ángel Manuel Rodriquez, *The Closing of the Cosmic Conflict: Role of the Three Angels' Messages*. Nepublikovaný rukopis, s. 43)

Babylónská věž byla postavena v přímém rozporu s tím, co řekl Bůh. Její stavitelé postavili tento pomník ke své vlastní slávě a Bůh jim proto zmátl jazyky. Zpráva z knihy Genesis to vyjadřuje takto: „Proto se jeho jméno nazývá Bábel (to je Zmatek),

že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země“ (Gn 11,9).

Opadlický systém na konci časů je tak zlý a zkažený, že jej text vykresluje jako ženu „zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků“ (Zj 17,6). Jsou to hrozné obrazy ilustrující hříšnost Babylónu (viz také Iz 49,26).

Duchovní Babylón ve své podstatě představuje náboženství založené na lidském učení, na lidských představách a podporované lidskými tradicemi. Je to náboženství vytvořené lidmi, vybudované možná skvělými náboženskými vůdci, ale stojící v opozici vůči moci evangelia a vůči církvi, kterou Ježíš postavil na lásce, a ne na násilí.

Kniha Zjevení popisuje tyto dva systémy náboženství. První projevuje plnou důvěru v Ježíše a závislost na Božím slově. Druhý představuje důvěru v lidskou autoritu a závislost na lidských náboženských učitelích. První se zaměřuje na Krista a je zcela závislý na Kristově milosti, oběti a smíření jako cestě ke spasení. Druhý uplatňuje humanistický přístup k víře a závislost spasení na Kristu nahrazuje závislostí na tradicích církve.

Aplikace

Jak se můžeme chránit před nenápadným vlivem Babylónu, jakým je například tendence spoléhat více na sebe než se zcela spoléhat na Boha?

VÝZVA K ODDANOSTI

A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. (Mt 16,18)

Ti budou bojovat s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou povolání a vyvolení a věrní. (Zj 17,14)

Osobní studium

Výzva knihy Zjevení je naléhavou výzvou k oddanosti a je shrnuta v symbolice dvou žen popsáných v tomto proroctví. Ačkoli se někdy může zdát, že Boží lid bude v tomto kosmickém sporu mezi pravdou a omylem poražen, Bůh dává zaslíbení, že jeho církev nakonec zvítězí.

Porovnej dnešní úvodní verše (Mt 16,18 a Zj 17,14). Jaký slib ohledně své církve dal Ježíš svým učedníkům?

Kristus je pevný základ, na kterém je postavena jeho církev. Ta je založena na učení Bible a je vedena Duchem svatým. Naopak Babylón, jak jsme viděli, je zakořeněn v učení a tradicích lidí. Každý náboženský vůdce, který staví lidské názory nebo tradice na úroveň, nebo dokonce nad Boží vůli zjevenou v Písmu, ve své podstatě podporuje babylónský zmatek.

V dobách starověkého Babylónu byly církev a stát spojeny v jedno. Když král Nebúkadnesar seděl ve svém chrámu na královském trůnu, mluvil jménem svých bohů, mezi které počítal i sebe. Při jedné příleži-

tosti, jako akt vzdoru vůči pravému Bohu, přijal babylónský král univerzální dekret vynucující uctívání a přikázal všem svým poddaným, aby se poklonili jeho zobrazení. Jde o mocný symbol toho, čemu bude věrný Boží lid, který odmítá uctívat falešný obraz, čelit na konci času. (Viz Da 3.)

V posledních dnech pozemských dějin vznikne náboženský státní systém, duchovní Babylón, s duchovním vůdcem, který tvrdí, že mluví jako Bůh. Jeho slovo bude prohlášeno za samotné Boží slovo a jeho příkazy za Boží příkazy. V průběhu staletí římská papeži prohlašovali, že stojí na místě Boha na zemi. *Ferraris Ecclesiastical Dictionary* říká: „Papež má tak velkou důstojnost a je tak vznešený, že není obyčejným člověkem, ale je jakoby Bohem a zástupcem Boha.“

Apoštol Pavel vysvětluje, že den Páně „nenastane, dokud nedojde ke vzpouře proti Bohu a neobjeví se člověk nepravosti, Syn zatracení. Ten se postaví na odpor a povýší se nade všecko, co má jméno Boží nebo čemu se vzdává božská pocta. Dokonce „usedne v chrámu Božím a bude se vydávat za Boha“ (2Te 2,4).

Aplikace

Poznali jsme, že Bůh má své věrné i v „Babylónu“. Proč potřebujeme citlivě vnímat rozdíl mezi jednotlivci, často velmi upřímnými a oddanými, a systémem, který představuje vzpouru vůči Bohu? Proč o těchto věcech musíme mluvit s rozvahou a opatrně?

BABYLÓN: CENTRUM MODLOSLUŽBY

³³Toto praví Hospodin zástupů: „Izraelci jsou utiskováni a Judejci s nimi. Všichni, kdo je odvádějí do zajetí, je pevně uchopili a odmítli je propustit. ³⁴Jejich Vykupitel je však silný, jeho jméno je Hospodin zástupů. Pevně povede jejich spor, přinese zemi pokoj a obyvatele Babylónu pokoje zbaví.“ ³⁵„Meč proti Kaldejčům! je výrok Hospodinův. I na obyvatele Babylónu a na jeho velmože i jeho mudrce. ³⁶Meč na tlachaly, ukážou se jako pošetilci, meč na jeho bohatýry, vyděsí se. ³⁷Meč na jeho koně i na jeho vozbu a na všecken přimíšený lid, který je uprostřed něho; budou jako ženy. Meč na jeho poklady, budou uloupeny. ³⁸Sucho na jeho vody, vyschnou. Vždyť je to země model, kvůli příšerám třeští. (Jr 50,33–38)

Osobní studium

Soustředme se na další stopu, která poodhaluje „tajemství velkého Babylónu“. Samým jádrem babylónského uctívání byla modloslužba.

Přečti si texty Jr 50,33–38 a Jr 51,17.47. Co se v těchto verších říká o uctívání obrazů ve starověkém Babylóně a o Boží reakci na takové chování?

Jeremjáš 50 a 51 předpovídají zničení Babylónu Médy a Peršany. Jedním z důvodů zániku Babylónu bylo modlářství jeho obyvatel. Babyloňané věřili, že jejich obrazy a sochy představují božstva. V babylónském náboženství byla rituální péče o sochy a uctívání soch božstev považována za posvátná. Bohové žili zároveň ve svých sochách v chrámech a také v přírodních silách, které ztělesňovaly. Krádež nebo zničení soch bylo považováno za ztrátu božské ochrany. Například chaldejský princ Marduk-apla-iddina II. uprchl do jižních močálů Mezopotámie se sochami babylónských bohů, aby je zachránil před armádami asyrského Senacheriba. (Jane

R. Mcintosh, *Ancient Mesopotamia: New Perspectives*. ABC-CLIO, Inc., zajet CA: Santa Barbara, 2005, s. 203)

Bibliční proroci postavili uctívání těchto neživých obrazů do protikladu s Bohem Stvořitelem, který je živý a život dává (Jr 51,15.16.19).

Přečti si texty Ex 20,4–6 a Ž 115,4–8. Co říkají o modloslužbě?

Přestože problematika modloslužby duchovního Babylónu sahá hlouběji, než je jen klanění se před obrazy ze dřeva a kamene, duchovní Babylón je paralelou starověkého Babylónu. Používání obrazů jako předmětů uctívání nebo i jen „úcty“ je porušením druhého přikázání. Omezuje totiž naši schopnost vnímat tichý hlas Ducha svatého, který nás učí o nebeských věcech a redukuje velikost, majestát a vznešenost Boha na neživou sochu. Obrazy se dostaly do křesťanství ve čtvrtém století, aby se křesťanství stalo přijatelnějším pro pohanště obyvatelstvo. Často bývají předmětem posvátné úcty, kterou máme projevovat jedině Bohu. Takový přístup nutně vede k duchovnímu úpadku.

Aplikace

Proč je uctívání obrazů a soch nebezpečné? Jak to souvisí s Babylónem na konci času?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Poselství ze Zjevení čtrnácté kapitoly, které ohlašuje pád Babylónu, musí označovat ty náboženské organizace, které byly kdysi čisté, ale které se zvrhly. Protože toto poselství následuje po upozornění na soud, bude hlášáno až v posledních dnech. Nemůže tedy označovat pouze římskou církev, protože ta odpadla od Boha už před mnoha staletími.“ (GC 383; VDV 252)

Daniel 3 – příběh tří židovských mladíků, kteří dostali příkaz „padnete a pokloníte se před zlatou sochou, kterou postavil král Nebúkadnesar“ (Da 3,5) ve starověkém Babylónu – je symbolem toho, co se bude dít, když si bude duchovní Babylón v posledních dnech vynucovat uctívání falešné „sochy“ nebo „obrazu“ (viz Zj 13,15; 14,9.11; 16,2; 19,20 a 20,4). Je pozoruhodné, že druhé přikázání (Ex 20,4.5), které by tři mladíci porušili, patří mezi ta dvě přikázání v Desateru, která byla později měněna. To bylo naplněním proroctví „bude se snažit změnit doby a zákon“ (Da 7,25).

Jaké bylo to druhé přikázání, se kterým se manipulovalo? Samozřejmě že čtvrté přikázání, které, jak jsme viděli a ještě uvidíme, je základem celé otázky uctívání na konci času. Budeme se muset rozhodnout, zda uctívat toho, který stvořil „nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul“ (Ex 20,11; viz také Zj 14,7), nebo šelmu a její obraz.

Otázky k rozhovoru

1. *Jaký vztah má babylónská věž k modernímu duchovnímu Babylónu? Co mají podobného?*
2. *Jak sladit následující protichůdné myšlenky? Ježíš dal své církvi autoritu, ale je nebezpečné svěřit naši náboženskou zkušenost do rukou jakéhokoliv duchovního vůdce. Jaké jsou hranice autority církve?*
3. *Jak správně chápat, že modloslužba, jeden z hříchů Babylónu, není jen klanění se sochám? Jakými způsoby mohou i protestanti upadnout do modloslužby?*
4. *Jaké další paralely můžete najít mezi Danielem 3 a tehdejším nuceným uctíváním a tím, před čím Bible varuje v souvislosti s událostmi konce dějin?*